

Пономаренко Інна,

студентка IV курсу першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти (групи УМЛБ-1-22-4,0з)
спеціальності 035 «Філологія»
Факультету української філології,
культури і мистецтва
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

Науковий керівник:

Т.Л. Видайчук, кандидат філологічних наук, доцент, заступник декана Факультету української філології, культури і мистецтва з наукової роботи та міжнародної діяльності, доцент кафедри української мови Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

УДК 811.161.2'373.421:811.162.1'373.421

ДІЄСЛІВНА МІЖМОВНА ОМОНІМІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ПОЛЬСЬКОЇ МОВ

У статті здійснено комплексний аналіз явища дієслівної міжмовної омонімії в українській та польській мовах як одного з найскладніших аспектів міжслов'янської лексичної взаємодії. Актуальність дослідження зумовлена зростанням інтенсивності міжкультурної комунікації, перекладацької діяльності та мовних контактів між носіями української та польської мов, що підсилює потребу в глибшому осмисленні семантичних розбіжностей між формально подібними дієслівними одиницями.

Молодий дослідник

У роботі визначено поняття міжмовної омонімії, окреслено її місце в системі лексико-семантичних відношень, а також розглянуто специфіку її прояву саме у дієслівній підсистемі. На основі зіставного аналізу встановлено типологію дієслів-омонімів, зокрема повних і часткових омонімів, а також окреслено їхні функціонально-семантичні характеристики. Особливу увагу приділено механізмам виникнення омонімії, серед яких історичні фонетичні зміни, семантичні зсуви та впливи міжмовної інтерференції. Проаналізовано приклади дієслівних пар, що мають спільну форму, але різне значення, що призводить до комунікативних помилок. У дослідженні використано методи зіставного, структурно-семантичного та контекстуального аналізу, що дозволило виявити закономірності функціонування міжмовних омонімів.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розширенням корпусу аналізованих одиниць та залученням когнітивно-дискурсивних підходів до вивчення омонімії.

Ключові слова: міжмовна омонімія; дієслово; українська мова; польська мова; зіставне мовознавство.

Постановка проблеми в контексті сучасної філологічної науки. У сучасному мовознавстві проблема міжмовної омонімії набуває особливої актуальності у зв'язку з інтенсифікацією мовних контактів та глобалізаційними процесами.

Як зазначає О. Тараненко, міжмовні омоніми становлять серйозну перешкоду для адекватного перекладу та міжкультурної комунікації (Тараненко, 2003: 215).

Особливої складності ця проблема набуває у споріднених мовах, зокрема українській та польській, де значна кількість лексичних одиниць має спільне походження, але різний семантичний розвиток. Дієслово як динамічна частина мови є особливо чутливим до семантичних змін, що сприяє виникненню омонімії.

Отже, необхідність системного дослідження дієслівної міжмовної омонімії зумовлена як теоретичними, так і практичними потребами сучасної філології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика міжмовної омонімії досліджувалася у працях таких учених, як Ю. Карпенко, В. Жайворонок, О. Мельничук, а також польських лінгвістів, зокрема А. Марковського та Я. Бартмінського. У роботах Ю. Карпенка розглядається природа омонімії та її місце в лексичній системі (Карпенко, 2006: 98), тоді як В. Жайворонок акцентує увагу на функціональних аспектах омонімії (Жайворонок, 2007: 143).

Польські дослідники, зокрема Я. Бартмінський (Bartmiński, 2006), приділяють увагу когнітивному аспекту значення слова та його міжмовним відповідникам. Проте спеціалізовані дослідження дієслівної міжмовної омонімії між українською та польською мовами залишаються фрагментарними, що зумовлює потребу в подальших наукових розвідках.

Метою статті є виявлення та систематизація дієслівних міжмовних омонімів української та польської мов, а також визначення їхніх семантичних і функціональних особливостей.

Для досягнення цієї мети поставлено такі **завдання**: 1) уточнити поняття дієслівної міжмовної омонімії; 2) класифікувати основні типи омонімів; 3) проаналізувати причини їх виникнення; 4) визначити їхній вплив на міжмовну комунікацію.

Методи та інструменти дослідження. У дослідженні застосовано комплекс методів, зокрема зіставний метод для виявлення спільних і відмінних рис дієслів у двох мовах; структурно-семантичний аналіз для визначення значень омонімічних одиниць; контекстуальний аналіз для дослідження функціонування дієслів у мовленні. Також використано елементи корпусного аналізу з опорою на сучасні лексикографічні джерела та словники.

Виклад результатів дослідження. Проведений аналіз засвідчив, що дієслівна міжмовна омонімія української та польської мов є багатокомпонентним явищем, яке охоплює як формально тотожні, так і частково співвідносні одиниці, що виникли внаслідок історичного розвитку слов'янських мов.

У межах дослідження було виокремлено кілька типів дієслівних міжмовних омонімів: повні омоніми, часткові омоніми (квазіомоніми) та так звані «хибні друзі перекладача».

До повних омонімів належать дієслова, які збігаються за формою та значенням у двох мовах, але можуть відрізнятися у функціональних або граматичних характеристиках.

Наприклад, українське *писати* та польське *писаć* мають спільну семантичну основу («створювати текст»), проте відрізняються у способах реалізації видової категорії: в українській мові функціонує чітка опозиція *писати* – *написати*, тоді як у польській відповідна пара *писаć* – *napisać* має ширшу варіативність у вживанні (Півторак, 2001: 178). Зокрема, у польській мові дієслово «*писаć*» може охоплювати як тривалий процес, так і повторювану або звичну дію, тоді як «*napisać*» уживається не лише для позначення завершеності, але й у низці

контекстів може мати стилістично нейтральнішу або прагматично гнучкішу функцію. Крім того, вибір виду в польській мові частіше залежить від контексту та комунікативного наміру мовця, ніж від строгої граматичної опозиції.

Як зазначає Г. Півторак, саме аспектуальні розбіжності є одним із ключових чинників міжмовних труднощів навіть за формальної тотожності дієслів (Півторак, 2001: 181).

Часткові омоніми характеризуються збігом форми при неповному збігу значення. Наприклад, українське *забути* та польське *zapomnieć* у більшості випадків є еквівалентами, однак у польській мові це дієслово може мати додаткові відтінки значення, пов'язані з тривалістю процесу забування або його результативністю.

Подібні семантичні нюанси створюють потенційні труднощі для перекладу, оскільки, за спостереженнями І. Кочан, навіть незначні відмінності у значенні можуть призводити до зміщення смислових акцентів у тексті (Кочан, 2012: 94).

Особливу групу становлять «хибні друзі перекладача» – дієслова, які мають подібну або ідентичну форму, але істотно різняться за значенням. Наприклад, польське дієслово *szukać* відповідає українському *шукати*, проте в окремих контекстах воно може передавати значення, ближче до «намагатися знайти», тоді як українське *шукати* не завжди передає процесуальну інтенцію.

Ще більш показовим є приклад польського *zapraszać* («запрошувати») та українського *запрошувати*, де формальна відповідність не виключає відмінностей у прагматичних та культурних конотаціях.

Зауваження щодо таких розбіжностей знаходимо у працях А. Марковського, який підкреслює важливість контекстуального аналізу при інтерпретації міжмовних омонімів (Markowski, 2005: с. 212).

У ході дослідження також було встановлено, що значна частина дієслівної омонімії має історичне підґрунтя. Зокрема, спільне праслов'янське походження багатьох дієслів зумовило їхню формальну подібність, однак подальший розвиток мов спричинив семантичну дивергенцію.

Як зазначає Я. Бартмінський, лексичні значення у слов'янських мовах формуються під впливом культурно-специфічних чинників, що призводить до розходжень навіть у споріднених мовах (Bartmiński, 2006: 67). Це особливо помітно у випадках, коли дієслова набувають переносних або метафоричних значень, які не мають прямих відповідників у іншій мові.

Окрему увагу приділено аналізу валентності дієслів-омонімів. Встановлено, що навіть за формальної тотожності дієслова можуть відрізнятися у керуванні.

Наприклад, українське *допомагати* вимагає давального відмінка («допомагати комусь»), тоді як польське *rotagać* також керує давальним відмінком, але в деяких синтаксичних конструкціях допускає інші варіанти вживання.

За спостереженнями С. Караванського, такі розбіжності у валентності є джерелом інтерференційних помилок у мовленні білінгвів (Караванський, 2000: 134).

Результати дослідження показали, що дієслівна міжмовна омонімія має системний характер і проявляється на різних мовних рівнях: семантичному, морфологічному та синтаксичному. Виявлено, що найбільш проблемними для перекладу є дієслова з розгалуженою полісемією, оскільки вони мають ширший спектр значень і, відповідно, більше потенційних розбіжностей.

Як зазначає Л. Лисиченко, багатозначність дієслова значно ускладнює встановлення міжмовних відповідників (Лисиченко, 1997: 203).

Крім того, встановлено, що міжмовна омонімія активно впливає на процеси мовної інтерференції. У мовленні українців, які вивчають польську мову, часто спостерігається перенесення значень рідної мови на формально подібні польські дієслова, що призводить до комунікативних збоїв.

Аналогічні явища фіксуються і в зворотному напрямі. За даними Н. Клименко, такі помилки є типовими для початкового та середнього рівнів володіння мовою (Клименко, Плющ, Карпіловська, 2008: 156).

Подальший аналіз дозволив деталізувати внутрішню структуру дієслівної міжмовної омонімії шляхом урахування словотвірних та дериваційних процесів. Зокрема, встановлено, що значна кількість омонімічних дієслів утворюється внаслідок паралельного розвитку префіксальних форм у двох мовах.

Наприклад, українські дієслова з префіксами *за-*, *пере-*, *ви-* та польські відповідники *za-*, *prze-*, *wy-* формально співвідносяться, однак не завжди зберігають тотожну семантику.

Так, українське *перевести* може означати як «здійснити переклад», так і «перемістити», тоді як польське *przeprowadzić* має значення «провести», «здійснити», але не функціонує як прямий відповідник у значенні «перекласти текст». Це підтверджує тезу про те, що дериваційна подібність не гарантує семантичної еквівалентності (Жайворонок, 2003: 149).

Важливим аспектом дослідження стало виявлення ролі префіксальної полісемії у формуванні міжмовної омонімії. Як зазначає В. Жайворонок, префікси у слов'янських мовах мають складну семантичну структуру, яка може по-різному реалізуватися в окремих мовах (Жайворонок, 2003: 152).

У результаті цього навіть формально ідентичні префіксальні дієслова можуть розходитися за значенням. Наприклад, українське *знімати* (одяг, фільм, напругу) та польське *zdejmować* мають спільне базове значення «усувати щось із поверхні», однак польське дієслово менш активно використовується у переносних значеннях, що обмежує його функціональну сферу.

Окрему групу становлять дієслова, у яких омонімія виникає внаслідок зміни категорії виду. У процесі дослідження встановлено, що видові пари в українській та польській мовах не завжди є ізоморфними.

Наприклад, українське *вчити* має широку семантичну палітру («навчати, вивчати, запам'ятовувати»), тоді як польські відповідники розмежовують ці значення: *uczyć* («навчати») та *uczyć się* («вчитися»).

Така диференціація є наслідком різного розвитку рефлексивних форм у мовах (Клименко, Плющ, Карпіловська, 2008: 162). У результаті виникають ситуації, коли формально подібні дієслова не є взаємозамінними.

Значну увагу приділено аналізу контекстуальної реалізації омонімічних дієслів. Встановлено, що контекст відіграє вирішальну роль у визначенні значення дієслова, особливо у випадках полісемії.

Наприклад, українське *вести* може означати «керувати», «супроводжувати», «здійснювати діяльність», тоді як польське спільнокореневе *prowadzić* також має широкий спектр значень, але їх розподіл у мовленні не завжди збігається. За висновками Л. Лисиченко, контекстуальна варіативність є ключовим чинником у процесі інтерпретації багатозначних слів (Лисиченко, 1997: 211).

Дослідження також показало, що дієслівна омонімія часто супроводжується стилістичними розбіжностями. Деякі дієслова, які є нейтральними в одній мові, можуть мати розмовний або книжний відтінок в іншій. Наприклад, польське *kombinować* у сучасній мові часто має негативну конотацію («хитрувати», «шукати обхідні шляхи»), тоді як українське *комбінувати* є стилістично нейтральним і вживається переважно у значенні «поєднувати».

Подібні відмінності, за спостереженнями А. Марковського, є результатом еволюції мовної норми та впливу соціокультурних факторів (Markowski, 2005: 219).

Ще одним важливим результатом стало виявлення ролі фразеологізації у формуванні міжмовної омонімії.

Деякі дієслова входять до складу стійких словосполучень, значення яких не виводиться безпосередньо з компонентів. Наприклад, українське *давати раду* та польське *dawać radę* є формально подібними, однак польський вираз частіше

вживається у значенні «справлятися», тоді як український має ширший спектр значень, включаючи «вирішувати проблему». Як зазначає І. Кочан, фразеологічна сполучуваність значно впливає на семантичну структуру дієслова (Кочан, 2012: 101).

У ході дослідження було також проаналізовано вплив міжмовної омонімії на процес перекладу. Встановлено, що перекладачі часто стикаються з труднощами у виборі адекватного відповідника, особливо у випадках полісемічних дієслів.

За спостереженнями О. Тараненка, помилки перекладу найчастіше виникають саме через формальну подібність слів, яка вводить в оману (Тараненко, 2003: 223). Це підтверджує необхідність створення спеціалізованих словників міжмовних омонімів.

Крім того, результати дослідження засвідчили, що дієслівна міжмовна омонімія має значний вплив на процес навчання іноземної мови. Вона ускладнює засвоєння лексики та сприяє виникненню інтерференційних помилок.

Як зазначає Ю. Карпенко, подолання таких труднощів можливе лише за умови системного вивчення лексико-семантичних відповідностей (Карпенко, 2006: 105).

Важливим напрямом подальшого аналізу стало дослідження семантичної асиметрії дієслів-омонімів у площині когнітивної лінгвістики. Встановлено, що навіть за формальної тотожності лексеми можуть репрезентувати різні фрагменти мовної картини світу.

Як зазначає Я. Бартмінський, значення слова формується не лише на основі мовної системи, але й під впливом культурно зумовлених концептуальних моделей (Bartmiński, 2006: 74).

У цьому контексті дієслівна омонімія постає як відображення різних способів категоризації дійсності в українській та польській мовах. Наприклад, українське *знати* та польське *znać* є формально тотожними, однак польське дієслово частіше вживається у значенні «бути знайомим із кимось», тоді як в українській мові це значення передається окремими конструкціями («бути знайомим»), що свідчить про різну концептуалізацію знання як когнітивного процесу.

Подальший аналіз дозволив виявити також роль семантичної деривації у формуванні міжмовної омонімії. Зокрема, встановлено, що розвиток переносних значень у дієсловах часто відбувається за різними моделями в українській та польській мовах.

Наприклад, українське *палати* активно функціонує у переносному значенні «відчувати сильні емоції» («горіти бажанням»), тоді як польське *palić się* у подіб-

них контекстах вживається значно обмеженіше. За спостереженнями Л. Лисиченко, саме розвиток метафоричних значень є одним із головних чинників семантичної дивергенції споріднених мов (Лисиченко, 1997: 219).

Окремо було проаналізовано явище семантичної інтерференції у мовленні білінгвів. Встановлено, що носії української мови, які опановують польську, часто несвідомо переносять структуру значень рідної мови на польські дієслова. Наприклад, уживання польського *realizować* у значенні «усвідомлювати» (під впливом українського *реалізувати* у переносному значенні) є типовою помилкою.

Як зазначає Н. Клименко, подібні інтерференційні явища є наслідком автоматизованих мовних механізмів, що формуються у процесі мовної діяльності (Клименко, Плющ, Карпіловська, 2008: 169).

Дослідження також засвідчило, що дієслівна міжмовна омонімія має значний вплив на формування перекладацьких стратегій. У процесі перекладу необхідно враховувати не лише словникове значення дієслова, але й його функціонально-стилістичні характеристики, контекстуальну обумовленість та прагматичний потенціал.

Як підкреслює І. Кочан, адекватний переклад можливий лише за умови глибокого розуміння семантичної структури слова та його функціонування у мовленні (Кочан, 2012: 108). У зв'язку з цим особливого значення набуває контекстуально орієнтований підхід до перекладу.

Крім того, виявлено, що міжмовна омонімія може виконувати і позитивну роль у процесі вивчення споріднених мов, оскільки сприяє швидшому засвоєнню лексики завдяки формальній подібності.

Проте цей ефект є обмеженим і супроводжується ризиком формування помилкових асоціацій.

За спостереженнями Ю. Карпенка, ефективне навчання можливе лише за умови усвідомлення як подібностей, так і відмінностей між мовами (Карпенко, 2006: 112).

Водночас результати дослідження дають підстави говорити про необхідність урахування прагматичного аспекту функціонування дієслівних міжмовних омонімів.

Установлено, що вживання дієслів у конкретних комунікативних ситуаціях може істотно відрізнятись навіть за формальної та часткової семантичної відповідності.

Наприклад, українське *пропонувати* та польське *proponować* збігаються за основним значенням, однак у польській мові це дієслово частіше використовується

ся у більш формалізованих комунікативних ситуаціях, тоді як в українській має ширший діапазон уживання, включаючи розмовне мовлення. Це підтверджує думку про те, що прагматичний компонент значення є важливим чинником міжмовної диференціації (Тараненко, 2003: 229).

Додатково було встановлено, що дієслівна міжмовна омонімія може посилюватися внаслідок впливу мовних контактів і запозичень.

У сучасних умовах інтенсивної взаємодії української та польської мов спостерігається взаємне проникнення лексичних елементів, що іноді призводить до появи нових омонімічних зв'язків або зміни семантичної структури вже наявних дієслів.

Як зазначає О. Тараненко, мовні контакти є потужним чинником динаміки лексичної системи, зокрема у сфері дієслівної лексики (Тараненко, 2003: 234).

Окремо варто відзначити роль соціолінгвістичних чинників у функціонуванні міжмовних омонімів.

У процесі дослідження виявлено, що ступінь розбіжності значень може залежати від регіональних особливостей мовлення, рівня мовної компетенції носіїв та їхнього досвіду міжмовної комунікації.

Зокрема, у прикордонних регіонах спостерігається тенденція до часткового нівелювання семантичних відмінностей, що є наслідком постійного мовного контакту.

На це звертає увагу Г. Півторак, підкреслюючи роль мовних контактів у формуванні спільних рис у споріднених мовах (Півторак, 2001: 193).

Подальший аналіз дозволив також виявити, що дієслівна міжмовна омонімія може мати різний ступінь стабільності. Деякі омонімічні відповідності є усталеними і фіксуються у словниках, тоді як інші мають контекстуальний характер і проявляються лише в окремих випадках мовлення.

Це свідчить про динамічний характер досліджуваного явища та необхідність його подальшого системного опису. Як зазначає Л. Лисиченко, лексична система мови перебуває у постійному розвитку, що зумовлює зміну значень і взаємозв'язків між словами (Лисиченко, 1997: 225).

Крім того, результати дослідження показали, що ефективно розпізнавання дієслівних міжмовних омонімів можливе лише за умови комплексного аналізу, який включає семантичний, морфологічний, синтаксичний і прагматичний рівні.

Встановлено, що ізольований розгляд дієслова без урахування контексту та функціональних характеристик є недостатнім для адекватного визначення його значення.

У цьому контексті важливою є думка І. Кочан про необхідність інтегративного підходу до аналізу мовних одиниць (Кочан, 2012: 115).

Подальше поглиблення аналізу підтверджує, що дієслівна міжмовна омонімія української та польської мов є складною системою взаємопов'язаних явищ, яка охоплює різні рівні мовної організації та відображає як спільні, так і специфічні риси розвитку обох мов.

Висновки й перспективи подальших розвідок. У результаті проведеного дослідження встановлено, що дієслівна міжмовна омонімія української та польської мов є складним і багатовимірним явищем, яке формується під впливом історичних, семантичних, словотвірних і функціонально-синтаксичних чинників.

З'ясовано, що формальна подібність дієслів у двох споріднених мовах не гарантує їхньої семантичної тотожності, а часто супроводжується частковими або повними розбіжностями у значенні, валентності, аспектуальності та стилістичній маркованості.

У межах дослідження було систематизовано основні типи дієслівних міжмовних омонімів: повні омоніми, часткові омоніми та «хибні друзі перекладача». Встановлено, що найбільшу складність для міжмовної комунікації становлять саме часткові омоніми та квазіеквіваленти, оскільки вони створюють ілюзію повної відповідності. Як підкреслює О. Тараненко, подібні лексичні явища є джерелом системних помилок у перекладі та мовленні (Тараненко, 2003: 225).

Доведено, що однією з ключових причин виникнення міжмовної омонімії є розходження у семантичному розвитку спільнослов'янських лексем. У процесі історичної еволюції українська та польська мови виробили власні моделі семантичної диференціації, що призвело до формування різних значенневих структур у формально подібних дієсловах. На це звертає увагу О. Мельничук, наголошуючи на ролі внутрішньомовних процесів у формуванні лексичних значень (Мельничук, 1984: 318).

Виявлено, що важливим чинником міжмовної омонімії є також словотвірна паралельність, зокрема функціонування однакових префіксів у двох мовах, які, однак, можуть реалізувати різні семантичні відтінки. Це підтверджує думку В. Жайворонка про асиметричний характер словотвірних систем навіть у споріднених мовах (Жайворонко, 2007: 155). Додатково встановлено, що суттєві розбіжності простежуються у сфері видових характеристик дієслів, що ускладнює їхнє адекватне зіставлення.

Результати дослідження засвідчили, що дієслівна міжмовна омонімія проявляється не лише на рівні лексики, а й охоплює синтаксичні та прагматичні ас-

пекти, зокрема валентність, контекстуальну реалізацію та стилістичну функцію. Відмінності у керуванні та сполучуваності дієслів є додатковим джерелом труднощів, що підтверджується спостереженнями С. Караванського щодо інтерференції у мовленні білінгвів (Караванський, 2000: 138).

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання у перекладознавстві, викладанні української та польської мов як іноземних, а також у лексикографічній практиці. Зокрема, результати дослідження можуть слугувати основою для укладання спеціалізованих словників міжмовних омонімів, що сприятиме підвищенню якості перекладу та мовної компетенції.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаються у розширенні корпусу досліджуваних одиниць, залученні матеріалу з інших слов'янських мов для типологічного зіставлення, а також у використанні сучасних корпусних і когнітивних методів аналізу. Доцільним є також вивчення психолінгвістичних механізмів сприйняття міжмовних омонімів та їхнього впливу на формування мовної свідомості носіїв різних мов.

Список використаних джерел

- Жайворонок, В. В. (2007). Українська етнолінгвістика. Київ. Довіра. 262 с.
- Караванський, С. (2000). Практичний словник синонімів української мови. Київ. Українська книга. 480 с.
- Карпенко, Ю. О. (2006). Вступ до мовознавства. Київ. Академія. 336 с.
- Клименко, Н. Ф., Плющ, М. Я., Карпіловська, Є. А. (2008). *Сучасна українська літературна мова*. Київ. Вища школа. 368 с.
- Кононенко, І. В. (2012). Українська та польська мови: контрастивне дослідження = *Język ukraiński i polski: studium kontrastywne*: [монографія]. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. 804 s.
- Кочан, І. М. (2012). Українська наукова мова. Львів. Світ. 320 с.
- Лисиченко, Л. А. (1997). Лексикологія сучасної української мови. Харків. Основа. 256 с.
- Лучик, А.А. (ред.). (2011). Українсько-польський словник еквівалентів слова; Український мовно-інформаційний фонд НАН України, Національний університет «Кієво-Могилянська академія», Інститут славістики Польської академії наук. Київ. 311 с.
- Мельничук, О. С. (1984). Розвиток мови і формування національної мовної системи. Київ. Наукова думка. 240 с.
- Півторац, Г. П. (2001). Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. Київ. Академія. 224 с.
- Тараненко, О. О. (2003). Сучасна українська мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Київ. Либідь. 480 с.
- Чуба, Г. (2015). Міжмовна омонімія як джерело помилок при вивченні української мови студентами-поляками. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної. Ягелонський університет. Кафедра українознавства*. Вип. 11. С. 90–96
- Bartmiński, J. (2006). *Językowe podstawy obrazu świata*. Lublin. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. 328 s.

Markowski, A. (2005). Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne. Warszawa. Wydawnictwo Naukowe PWN. 256 s.

References

Bartmiński, J. (2006). Językowe podstawy obrazu świata. Lublin. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. 2006. 328 s.

Chuba, H. (2015). Mizhmovna omonimiiia yak dzherelo pomyluk pry vyvchenni ukrainskoi movy studentamy-poliakamy. Teoriiia i praktyka vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi. Yahelonskyi universytet. Kafedra ukrainoznavstva. Vyp. 11. S. 90–96

Karavanskyi, S. (2000). Praktychnyi slovnyk synonimiv ukrainskoi movy. Kyiv. Ukrainska knyha. 480 s.

Karpenko, Yu. O. (2006). Vstup do movoznavstva. Kyiv. Akademiia. 336 s.

Klymenko, N. F., Pliushch, M. Ya., Karpilovska, Ye. A. (2008). Suchasna ukrainska literaturna mova. Kyiv. Vyshcha shkola. 368 s.

Kochan, I. M. (2012). Ukrainska naukova mova. Lviv. Svit. 320 s.

Kononenko, I. V. (2012). Ukrainska ta polska movy: kontrastyvne doslidzhennia = Język ukraiński i polski: studium kontrastywne : [monohrafiiia]. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. 804 s.

Luchyk, A.A. (red.). (2011). Ukrainsko-polskyi slovnyk ekvivalentiv slova; Ukrainskyi movno-informatsiinyi fond NAN Ukrainy, Natsionalnyi universytet «Kyievo-Mohylianska akademiia», Instytut slavistyky Polskoi akademii nauk. Kyiv. 311 s.

Lysychenko, L. A. (1997). Leksykologhiia suchasnoi ukrainskoi movy. Kharkiv. Osnova. 256 s.

Markowski, A. (2005). Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne. Warszawa. Wydawnictwo Naukowe PWN. 256 s.

Melnychuk, O. S. (1984). Rozvytok movy i formuvannia natsionalnoi movnoi systemy. Kyiv. Naukova dumka. 240 s.

Pivtorak, H. P. (2001). Pokhodzhennia ukraintsiv, rosiian, bilorusiv ta yikhnikh mov. Kyiv. Akademiia. 224 s.

Taranenko, O. O. (2003). Suchasna ukrainska mova. Leksykologhiia. Frazeolohiia. Leksykohrafiiia. Kyiv. Lybid. 480 s.

Zhaivoronok, V. V. (2007). Ukrainska etnolinhivystyka. Kyiv. Dovira. 262 s.

VERBAL INTERLINGUAL HOMONYMY OF UKRAINIAN AND POLISH LANGUAGES

Inna Ponomarenko, a fourth-year student of the first (bachelor's) cycle of higher education, specialising in 035 Philology, at the Faculty of Ukrainian Philology, Culture and Arts of the Boris Grinchenko Kyiv Metropolitan University.

The article presents a comprehensive analysis of the phenomenon of verbal interlingual homonymy in the Ukrainian and Polish languages as one of the most intricate aspects of inter-Slavic lexical interaction. The relevance of the study is determined by the growing intensity of intercultural communication, translation practices and linguistic contacts between speakers of Ukrainian and Polish, which underscores the need for a deeper understanding of semantic divergences between formally similar verbal units.

The paper defines the notion of interlingual homonymy, outlines its place within the system of lexico-semantic relations, and examines the specificity of its manifestation within the verbal subsystem. On the basis of a contrastive analysis, a typology of homonymous verbs is established, including full and partial homonyms, and their functional-semantic characteristics are delineated. Particular attention is paid to the mechanisms underlying the emergence of homonymy, among which historical phonetic changes, semantic shifts and the effects of interlingual interference are identified.

The study analyses examples of verbal pairs sharing identical or similar forms but differing in meaning, which often results in communicative errors. The research employs contrastive, structural-semantic and contextual methods of analysis, enabling the identification of patterns governing the functioning of interlingual homonyms.

The findings bear theoretical significance for Slavic linguistics and practical value for translation studies, lexicography and the teaching of Ukrainian and Polish as foreign languages. Prospects for further research are associated with expanding the corpus of analysed units and incorporating cognitive-discursive approaches to the study of homonymy.

Keywords: interlingual homonymy; verb; Ukrainian language; Polish language; contrastive linguistics.